

1.

$F(X)$ として $\neg X$ をとれば置換定理そのものである。

(別解)問題23より, $(A \supset B) \supset (\neg B \supset \neg A)$. A と B を入れ替えれば $(B \supset A) \supset (\neg A \supset \neg B)$.

$A \equiv B$ は $(A \supset B) \wedge (B \supset A)$ なので, $A \equiv B$ より $\neg B \supset \neg A$ も $\neg A \supset \neg B$ も示すことができ,

$\neg A \equiv \neg B$ を得る。

2.

$\neg(A \vee B) \equiv (\neg A \wedge \neg B)$ の A , B の代わりに $\neg A$, $\neg B$ として $\neg(\neg A \vee \neg B) \equiv (\neg \neg A \wedge \neg \neg B)$ を得る。

二重否定の除去と置換定理より, $(\neg \neg A \wedge \neg \neg B) \equiv (A \wedge B)$. したがって

$\neg(\neg A \vee \neg B) \equiv (A \wedge B)$.

1より置換定理を用いれば $\neg(\neg A \vee \neg B) \equiv \neg(A \wedge B)$ となり, 二重否定の除去より

$(\neg A \vee \neg B) \equiv \neg(A \wedge B)$ すなわち $\neg(A \wedge B) \equiv (\neg A \vee \neg B)$ を得る。

54.

$$\begin{aligned} ((p \supset q) \supset p) \supset p &\equiv \neg(\neg(\neg p \vee q) \vee p) \vee p \\ &\equiv \neg((\neg \neg p \wedge \neg q) \vee p) \vee p \\ &\equiv \neg(p \wedge \neg q) \wedge \neg p \vee p \\ &\equiv (\neg p \vee \neg \neg q) \wedge \neg p \vee p \\ &\equiv (\neg p \vee q) \wedge \neg p \vee p \\ &\equiv \neg p \wedge \neg p \vee q \wedge \neg p \vee p \\ &\equiv \neg p \vee q \wedge \neg p \vee p \\ &\equiv \neg p \vee p \vee q \wedge \neg p \\ &\equiv (\neg p \vee p \vee q) \wedge (\neg p \vee p \vee \neg p) \\ &\equiv (\neg p \vee p \vee q) \wedge (\neg p \vee p) \\ &\equiv \top \quad (\text{選言標準形, 連言標準形}) \end{aligned}$$

55.

$$(p \supset (p \wedge \neg q)) \wedge (q \supset (q \wedge \neg p))$$

$$\equiv (\neg p \vee (p \wedge \neg q)) \wedge (\neg q \vee (q \wedge \neg p))$$

$$\equiv (\neg p \vee p) \wedge (\neg p \vee \neg q) \wedge (\neg q \vee q) \wedge (\neg q \vee \neg p)$$

$$\equiv (\neg p \vee \neg q) \wedge (\neg q \vee \neg p)$$

$$\equiv \neg p \vee \neg q \quad (\text{選言標準形, 連言標準形})$$

56.

$$\neg(p \supset q) \wedge ((q \supset s) \supset r)$$

$$\equiv \neg(\neg p \vee q) \wedge (\neg(\neg q \vee s) \vee r)$$

$$\equiv \neg\neg p \wedge \neg q \wedge (\neg\neg q \wedge \neg s \vee r)$$

$$\equiv p \wedge \neg q \wedge (q \wedge \neg s \vee r)$$

$$\equiv p \wedge \neg q \wedge (q \vee r) \wedge (\neg s \vee r)$$

$$\equiv p \wedge \neg q \wedge q \wedge \neg s \vee p \wedge \neg q \wedge r$$

$$\equiv p \wedge \neg q \wedge r \quad (\text{連言標準形, 選言標準形})$$